

TWO FAST OR NOT TWO FAST?

Understanding the Nature of Erev Yom Kippur (And Yom Kippur)

YULA Boys Pre-Yom Kippur Father-Son Learning Program

PLEASE LEARN THE **FIRST PAGE** OF THIS SOURCE SHEET DURING PREPARATION TIME

THE SOURCE

1 גמרא ברכות ח:

רב ביבי בר אבאי סבר לאשלומינהו לפרשייתא דכולא שתא במעלי יומא דכפורי. תנא ליה חייא בר רב מדפתי: **כתיב ועניתם את נפשיכם בתשעה לחדש בערב, וכי בתשעה מתענין? והלא בעשרה מתענין!** אלא לומר לך: **כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי.**

Rav Bivi bar Abaye wanted to finish all the portions of the week of the entire year on Erev Yom Kippur, but Chiya bar Rav of Difti taught him the following braisa: It is written: And you shall afflict yourself on the ninth of the month in the evening. But do we fast on the ninth of the month? Why, it is the tenth of the month that we fast on? This teaches us that anyone who eats and drinks on the ninth, the Torah considers it as if he fasted on the ninth and the tenth. [Accordingly, he should not devote the entire day to the completion of the Torah portions, for he will not be preparing for the fast.]

Why do you think we must eat on the 9th of Tishrei (Erev Yom Kippur)? Is there a logical reason for this *mitzvah*?

THE REASON

Consider the below sources. Is there a dispute? How many opinions are there?

2 רש"י

רש"י ברכות (שם) - מעלה עליו הכתוב כו' - והכי קאמר קרא: הכינו עצמכם בתשעה לחדש לענוי המחרת, והרי הוא בעיני כענוי היום.

רש"י יומא פא: - כל האוכל ושותה וכו' - והכי משמע קרא: ועניתם בתשעה כלומר התקן עצמך בתשעה שתוכל להתענות בעשרה, ומדאפקיה קרא בלשון עינוי, לומר לך: הרי הוא כאילו מתענה בתשעה.

3 שערי תשובה (שער ד')

ח... ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה ט, א): כל הקובע סעודה בערב יום הכפורים כאילו נצטוו להתענות תשיעי ועשירי והתענה בהם, **כי הראה שמחתו בהגיע זמן כפרתו**, ותהיה לו לעדה על דאגתו לאשמטו, ויגונותיו לעונותיו. ט **והשנית כי בשאר ימים טובים אנחנו קובעים סעודה לשמחת המצוה**, כי יגדל וישגא מאד שכר השמחה על המצוות, כמו שנאמר (דברי הימים א כט, יז): "ועתה עמך הנמצאו פה ראיתי בשמחה להתנדב לך", ונאמר (דברים כח, מז): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב", **ומפני שהצום ביום הכפורים, נתחייבו לקבוע סעודה על שמחת המצוה בערב יום הכפורים.**

[Think: Does it make sense that we can fulfill this *halacha* on **Erev** Yom Kippur?! Why/why not?]

י והשלישית למען נחזק להרבות תפלה ותחנונים ביום הכפורים ולשית עצות בנפשו על התשובה ועיקריה.

Is there a practical difference between these reasons? **WHO** must eat on Erev Yom Kippur?

4 שו"ת כתב סופר או"ח סי' קי"ב

לשאול הגיע מאתי לפשוט לו ספיקותו אם מצוה זו דאכילת עיה"כ שהיא מצות עשה שהזמן גרמה ליתא בנשים ככל מ"ע שהז"ג דנשים פטורות או נימא כיון דאיתנייהו בתענית דיה"כ חייבות נמי בכ"מ דיה"כ כמו בשבת דמחוייבות בכל מצוה של שבת בגי' סעודות ובהבדלה... ועוד ביותר י"ל זיל בתר טעמא דכ' רש"י וז"ל כל האוכל ושותה וכו' והכי משמע קרא ועניתם בתשיעי כלומר התקן עצמך בתשיעי שתוכל להתענות בעשירי ומדאפקי קרא בלשון עינוי לומר לך הרי הוא כאלו התענה בתשיעי עכ"ל, ועיי' מתק לשון הטור סי' תר"ד שכי' שהוא מאהבת הי"ת שלא יזיק להם התענית עיין שם, וכמעט א"א להעמיס הך דרשא דכל האוכל בלשון עינוי אלא ע"פ פירוש רש"י וטעמא וכמ"ש הטור ג"כ, וכיון דמשו"ה הוא בוודאי מסתבר דנשים מחוייבות ג"כ וכי נשי לא בעו כח להתענות אדרבא הם תשושי כח יותר מאנשים...

ומדי עייני בספק זה נפל מלתא דספיקא בדעתי מי שא"א לו להתענות ביה"כ כגון שיש לו חולי נופל לימיו ועתים וביה"כ בזמנו בא לו או כדומה חולי הבאה מזמן לזמן ומנוע קבוע לו ביה"כ ומנוע ע"פ הרופא להתענות באמרו שעיי"כ יסתכן בוודאי או באפשר אם מחוייב לאכול בעיה"כ או נימא כיון דא"א לו לקיים להתענות בעשירי אין עליו חיוב לאכול בתשיעי, ומסתבר לכאורה דחייב דניהי דא"א לו לקיים מקצתו לאכול בתשיעי דמחשב לו כאלו התענה בתשיעי כן נראה פשוט מן המושכל, אלא כד ניזל בתר טעמא דמצוה זו כדי שיהי לו כח ועצמה להתענות בעשירי וכיון שא"א להתענות בעשירי ליכא מצוה לגבי דידי לאכול בעשירי כנ"ל

What **other practical differences** might there be? How much must one eat? Must one have bread, meat, and/or wine?

TWO FAST OR NOT TWO FAST?

Understanding the Nature of Erev Yom Kippur (And Yom Kippur)

YULA Boys-Pre-Yom Kippur Father-Son Learning Program

THE RAMBAM

The Rambam never quotes the independent *mitzvah* of eating on Erev Yom Kippur...

רמב"ם נדרים ג:ט

5

הנודר שיצום בשבת או ביום טוב חייב לצום, שהנדרים חלים על דברי מצוה כמו שבארנו, וכן הנודר שיצום יום ראשון או יום שלישי כל ימיו ופגע בו יום זה והרי הוא יום טוב או ערב יום הכפורים הרי זה חייב לצום ואין צריך לומר ראש חדש, פגע בו חנוכה ופורים ידחה נדרו מפני הימים האלו הואיל ואיסור הצום בהם מדברי סופרים הרי הן צריכין חזוק וידחה נדרו מפני גזירת חכמים.

רמב"ם שבת עשור א:ד

6

מצות עשה אחרת יש ביום הכפורים והיא לשבות בו מאכילה ושתייה שנאמר +ויקרא ט"ז+ תענו את נפשותיכם, מפי השמועה למדו ענוי שהוא לנפש זה הצום, וכל הצם בו קיים מצות עשה, וכל האוכל ושותה בו ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר +ויקרא כ"ג+ כי כל הנפש אשר לא תענה בעצם היום הזה ונכרתה, מאחר שענש הכתוב כרת למי שלא נתענה למדנו שמוזהרין אנו בו על אכילה ושתייה, וכל האוכל או השותה בו בשוגג חייב קרבן חטאת קבועה.

פרשת אמור (ויקרא פרק כ"ג)

7

(כו) וידבר יקוק אל משה לאמר: (כו) אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא מקרא קדש יהיה לכם וענייתם את נפשותיכם והקרבתם אשה ליקוק: (כח) וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפורים הוא לכפר עליכם לפני יקוק אלהיכם: (כט) כי כל הנפש אשר לא תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה... (לב) שבת שבתון הוא לכם וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם:

פרשת אחרי מות (ויקרא פרק ט"ז)

8

(ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יקוק תטהרו: (לא) שבת שבתון היא לכם וענייתם את נפשותיכם חקת עולם:

R. Samson Raphael Hirsch (VaYikra 16:31)

9

Of Yom HaKippurim... it says לכם היא שבת שבתון; for its *שבת* signifies man's lack of rights... Now, it says here: שבת שבתון היא לכם וענייתם את נפשותיכם. If this were a 'שבת לה', then *שבת* would suffice; it would be necessary only to stop the exercise of man's mastery, because of the acknowledgment of God's mastery. **But שבת לכם is יום הכיפורים, and its *שבת* signifies the unworthiness of man; and this entails not only the loss of his right to a position of power, but also the loss of his right to exist. Hence: וענייתם את נפשותיכם!**

ועניי, then, is conceived of here as an **extension of *שבת*: not only cease from work, but cease also from eating and drinking**; not only cease from creating, but cease also from being.

This explains what is said in *Yoma* (74a), that the additional word שבתון here relates not only to the מלאכה but also to the *עיוני*... מצוות עיוני... **The word *שבת* denotes merely the suspension of activity, and so can apply just as well to the act of enjoying as to that of creating.**

מלבי"ם (שם)

10

השבתה היא ההפסק והביטול מעסק שהתמיד בו, ויצויר שיפסוק וישבות ממלאכתו ועסקיו שעסק בהם בחול, ויצויר שיפסק וישבות מעסקי הגוף אכילה ושתייה רחיצה תשיש שהם עניני חול... ששם שבתון בתוספת נון מורה לחז"ל על שבתה גמורה ויתירה, ודרש גם לענין עיוני שיהי' שבתה החלטית מכל עניני הגוף...

רמב"ם שבת כד:יב-יג

11

אסרו חכמים לטלטל מקצת דברים בשבת כדרך שהוא עושה בחול, ומפני מה נגעו באיסור זה... ועוד כשיבקר ויטלטל כלים שמלאכתן לאיסור אפשר שיתעסק בהן מעט ויבא לידי מלאכה, ועוד מפני שמקצת העם אינם בעלי אומניות אלא בטלין כל ימיהן כגון הטיילין ויושבי קרנות שכל ימיהן הן שובתים ממלאכה ואם יהיה מותר להלך ולדבר ולטלטל כשאר הימים נמצא שלא שבת שבתה הניכרת, לפיכך שבתה מדברים אלו היא שבתה השהו בכל אדם, ומפני דברים אלו נגעו באיסור הטלטול, ואסרו שלא יטלטל אדם בשבת אלא כלים הצריך להם כמו שיתבאר.